YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO
16 päivänä kesäkuuta 1966 *

Asiassa 57/65,

jonka Finanzgericht Saarland (toinen jaosto) on saattanut ETY:n perustamissopimuksen 177 artiklan nojalla yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltäväksi saadakseen ennakkoratkaisun tässä kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevassa riita-asiassa

Firma Alfons Lütticke, GmbH, Köln-Deutz, asiamiehenään Peter Wendt, Bieberstraße 3, Hamburg 13,

kantajana,

vastaan

Hauptzollamt Saarlouis,

vastaajana,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN,

toimien kokoonpanossa: presidentti Ch. L. Hammes, jaostojen puheenjohtajat L. Delvaux ja W. Strauß, tuomarit A. M. Donner (esittelevä tuomari), A. Trabucchi, R. Lecourt ja R. Monaco,

julkisasiamies: J. Gand,
kirjaaja: A. Van Houtte,

on antanut seuraavan

* Oikeudenkäyntikieli: saksa.

tuomion

1. Ensimmäinen ja toinen kysymys

Ensimmäisessä kysymyksessään Finanzgericht Saarland pyytää yhteisöjen tuomioistuinta ratkaisemaan, onko perustamissopimuksen 95 artiklan ensimmäisellä kohdalla välittömiä oikeusvaikutuksia ja perustetaanko siinä yksityisille oikeussubjekteille yksilöllisiä oikeuksia, jotka kansallisten tuomioistuinten on otettava huomioon.

Jos vastaus kysymykseen on kieltävä, Finanzgericht pyytää ratkaisemaan, onko kyseisen artiklan kolmannella kohdalla yhdessä ensimmäisen kohdan kanssa edellä mainittuja oikeusvaikutuksia ja perustetaanko sillä tällaisia oikeuksia 1.1.1962 alkaen.

Molemmat kysymykset on käsiteltävä yhdessä ja aluksi on selvitettävä 95 artiklan kyseisten kahden kohdan välistä suhdetta.

Perustamissopimuksen 95 artiklan ensimmäisessä kohdassa vahvistetaan yhteisön oikeuden yleisenä ja pysyvänä sääntönä, että muiden jäsenvaltioiden tuotteille määrätyt sisäiset maksut eivät saa olla korkeampia kuin samankaltaisiin kotimaisiin tuotteisiin kohdistetut maksut.

Tällainen järjestely, jolla pyritään turvaamaan yhteisön kansalaisten yhdenvertaisuus kansalliseen lainsäädäntöön nähden ja jota usein sovelletaan perustamissopimuksessa, muodostaa verotusta koskevissa asioissa välttämättömän yhteismarkkinoiden perustan.

Jotta kansallisten oikeusjärjestelmien mukauttaminen tähän sääntöön helpottuisi, jäsenvaltioille myönnetään 95 artiklan kolmannessa kohdassa aikaa siirtymäkauden toisen vaiheen alkuun, eli 1.1.1962 asti kumota "edellä olevien määräysten kanssa ristiriitaiset, tämän sopimuksen voimaan tullessa voimassa olleet säännökset" taikka muuttaa niitä.

Siten 95 artiklaan sisältyy yleinen sääntö, johon sisältyy ainoastaan lauseke sellaisten säännösten lykkäämisestä, jotka olivat voimassa silloin, kun artikla tuli voimaan.

Edellä esitetyn perusteella on pääteltävä, että kyseisen määräajan jälkeen yleinen sääntö tulee varauksettomasti voimaan kaikilta vaikutuksiltaan.

Finanzgerichtin esittämiä kysymyksiä on käsiteltävä edellä olevien huomioiden perusteella.

Perustamissopimuksen 95 artiklan ensimmäiseen kohtaan sisältyy syrjinnän kielto, joka muodostaa selkeän ja ehdottoman velvoitteen.

Kyseiseen velvoitteeseen ei artiklan kolmatta kohtaa lukuun ottamatta liity mitään ehtoja eikä siinä myöskään edellytetä mitään yhteisön toimielinten tai jäsenvaltioiden toteuttamia toimenpiteitä sen toimeenpanon tai vaikutuksen osalta.

Kielto on siten täydellinen, oikeudellisesti moitteeton ja siten sillä voi olla välittömiä oikeusvaikutuksia jäsenvaltioiden ja niiden oikeussubjektien välisissä oikeudellisissa suhteissa.

Se, että kyseisessä artiklassa asetettu velvoite pidättäytyä syrjinnästä on osoitettu jäsenvaltioille, ei tarkoita, että kiellosta ei voisi olla etua yksityisille oikeussubjekteille.

Itse asiassa 95 artiklan kolmanteen kohtaan sisältyy velvoite, jonka mukaan jäsenvaltiot "kumoavat" edellä olevien määräysten periaatteiden vastaiset säännökset taikka "muuttavat" niitä.

Kyseisessä velvoitteessa ei kuitenkaan anneta jäsenvaltioille harkintavaltaa määräajan osalta, johon mennessä toimenpiteet on toteutettava, eli 1.1.1962.

Edellä mainitun ajankohdan jälkeen on riittävää, että kansallinen tuomioistuin tarvittaessa toteaa kiistanalaisten kansallisten säännösten täytäntöönpanon tapahtuneen mainitun määräajan jälkeen, jotta ensimmäistä kohtaa voidaan kaikissa tapauksissa välittömästi soveltaa.

Siten kolmannen kohdan määräys estää yleissäännön soveltamisen ainoastaan sellaisten perustamissopimuksen voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten täytäntöönpanotoimenpiteiden osalta, jotka on toteutettu ennen 1.1.1962.

Kolme hallitusta on käsittelyn kuluessa esittämissään kirjallisissa ja suullisissa huomautuksissa viitannut 97 artiklaan perustellakseen 95 artiklan erilaisen tulkinnan.

Koska kyseisessä artiklassa sallitaan, että liikevaihtoveroa kasautuvana monivaiheisena maksuna kantavat jäsenvaltiot voivat vahvistaa tuotteita tai tuoteryhmiä koskevat keskimäärät, se muodostaa 95 artiklan mukauttamista koskevan erityisen säännön, jolla luonteensa perusteella ei voi olla välittömiä oikeusvaikutuksia jäsenvaltioiden ja niiden oikeussubjektien välisissä suhteissa.

Tämä 97 artiklalle ominainen seikka ei missään tapauksessa saa vaikuttaa 95 artiklan tulkintaan.

Edellä esitetystä seuraa, että 95 artiklan kiellolla on välittömiä oikeusvaikutuksia ja siinä perustetaan yksityisille oikeussubjekteille yksilöllisiä oikeuksia, jotka kansallisten tuomioistuinten on otettava huomioon, sanotun kuitenkaan rajoittamatta perustamissopimuksen voimaan tullessa ja 1.1.1962 saakka voimassa olleita säännöksiä koskevaa kolmannessa kohdassa määrättyä poikkeusta.

2. Kolmas kysymys

Kolmannessa kysymyksessä Finanzgericht pyytää yhteisöjen tuomioistuinta ratkaisemaan, onko "ETY:n perustamissopimuksen 95 artiklan ensimmäisellä ja kolmannella kohdalla yhdessä kyseisen sopimuksen 12 tai 13 artiklan kanssa ... välittömiä oikeusvaikutuksia ja perustetaanko siinä ... yksityisille oikeussubjekteille yksilöllisiä oikeuksia, jotka kansallisten tuomioistuinten on otettava huomioon."

Tähän kysymykseen ei ole tarpeen vastata, koska se esitettiin ainoastaan sen varalta, että yhteisöjen tuomioistuin vastaa kieltävästi kahteen ensimmäiseen kysymykseen.

On kuitenkin täsmennettävä, että toisaalta 12 ja 13 artiklaa ja toisaalta 95 artiklaa ei voida soveltaa yhdessä samaan asiaan.

Vaikutukseltaan tulleja vastaaviin maksuihin ja sisäisiin maksuihin sovelletaan erilaisia menettelyjä.

On huomautettava, että sisäisen maksun vaikutuksen tasaamiseksi tarkoitettu maksu saa tämän vuoksi sen maksun sisäisen luonteen, jonka vaikutuksen tasaamiseksi se on tarkoitettu.

Oikeudenkäyntikulut

Yhteisöjen tuomioistuimelle huomautuksensa esittäneille Alankomaiden kuningaskunnan hallitukselle, Euroopan talousyhteisön komissiolle ja Saksan liittotasavallan ja Belgian kuningaskunnan hallituksille aiheutuneita oikeudenkäyntikuluja ei voida määrätä korvattaviksi.

Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on välivaihe Finanzgericht Saarlandissa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi Finanzgericht Saarlandin asiana on päättää oikeudenkäyntikuluista.

Näillä perusteilla,

ottaen huomioon oikeudenkäyntiasiakirjat,

kuultuaan esittelevän tuomarin kertomuksen,

kuultuaan pääasian kantajan, Euroopan talousyhteisön komission ja Saksan liittotasavallan hallituksen huomautukset,

kuultuaan julkisasiamiehen ratkaisuehdotuksen,

ottaen huomioon Euroopan talousyhteisön perustamissopimuksen 12, 13, 95 ja 97 artiklan,

ottaen huomioon Euroopan talousyhteisön tuomioistuimen perussäännöstä tehdyn pöytäkirjan,

ottaen huomioon Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN

on antanut seuraavan tuomion:

1) **Perustamissopimuksen 95 artiklan ensimmäisellä kohdalla on välittömiä oikeusvaikutuksia ja siinä perustetaan yksityisille oikeussubjekteille yksilöllisiä oikeuksia, joita kansallisten tuomioistuinten on suojeltava.**

2) **Perustamissopimuksen 95 artiklan kolmannesta kohdasta johtuen ensimmäistä kohtaa sovelletaan perustamissopimuksen voimaan tullessa voimassa olleisiin säännöksiin vasta siirtymäkauden toisen vaiheen alusta.**

3) **Finanzgericht Saarlandin asiana on päättää esillä olevan asian oikeudenkäyntikuluista.**

Hammes Delvaux Strauß

Donner Trabucchi Lecourt Monaco

Julistettiin Luxemburgissa 16 päivänä kesäkuuta 1966.

A. Van Houtte
kirjaaja

Ch. L. Hammes
presidentti